



Interreg

Latvija-Lietuva

Europos regioninės plėtros fondas



EUROPOS SAJUNGA



Verlumo projektas: pasienio lietuviai aktyviau kuria verslą Latvijoje, nei latviai – Lietuvoje

Susitikimas su Latvijos mokslininke

2018 m. sausio 18 d. į Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos Vaikų ir jaunimo skyrių – suaugusiųjų biblioteka renovuojama, be to, būtent šiame skyriuje vykdomas 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos projektas „Verslo paramos sistemos kūrimas ir prieinamumas Žiemgaloje, Kuržemėje ir Šiaurės Lietuvoje“, LLI-131 (BUSINESS SUPPORT). Rinkosi smulkūs rajono verslininkai ir tie, kurie dar tik planuoja verslą – „Versli Lietuva“ atstovybės Rokiškyje, Darbo biržos, rajono VVG atstovai, žurnalistai. Šiek tiek pavėlavęs į renginį atvyko ir iki pabaigos jame liko rajono meras Antanas Vagonis.

Latvijos mokslų akademijos (LMA) Ekonomikos instituto direktorė mokslininkė Nina Lindė pateikė minėto projekto lėšomis atliktą LMA Ekonomikos instituto atliktą Lietuvos ir Latvijos pasienio verslo paramos sistemos analizę. Buvo įdomu sužinoti, kas – latviai ar lietuviai – turi daugiau verslo galimybių bei optimizmo.

Mokslininkų apklausos dalyviai

Analizuotos 103 Latvijos ir 90 Lietuvos pasienio, Šiaulių ir Panevėžio įmonės. Apie pusė šių juridinių vienetų yra įdarbinę 10 darbuotojų, keliolika procentų – nuo 11 iki 50, keli procentai – nuo 51 iki 100 žmonių. Iš apklaustų 7,8 proc. latviškų įmonių ir 9,2 proc. – lietuviškų yra įdarbinusios nuo 101 iki 250 žmonių; 1 proc. latviškų ir 8 proc. lietuviškų – daugiau nei 250 žmonių.

Verslo lėšos

Šiek tiek daugiau nei pusė analizuotų latvių ir lietuvių įmonių verslą vysto savo lėšomis; atitinkamai 3,9 ir 0,7 naudojami investitorių indėliu, 21,3 ir 15,8 – bankų kreditais, 14 ir 17,3 – ES lėšomis, 6,2 ir 7,2 – valstybės parama; kiti resursai apklausoje dalyvavusiems latvių verslininkams sudaro 2, lietuviams – 5 proc.



Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos direktorė ir projekto vadovė Alicija Matiukienė.

Ar gerėja situacija?

Analizuotų latviškų įmonių 10,8 proc., o lietuvių 3,4 proc. teigimu, verslo situacija labai pagerėjo; atitinkamai 29,4 ir 48,3 – pagerėjo; 38,2 ir 32,2 – niekas nesikeitė; 17,6 ir 13,8 – pablogėjo; 3,9 ir 2,3 – labai pablogėjo.

Ar situacija gerės?

Latvių verslininkų 6,9 proc. mano, kad jų verslo situacija smarkiai pagerės, lietuvių, taip manančių, – 3,4 proc. Tikinčiųjų, kad verslas pagerės, atitinkamai – 45,1 ir 63,2; kad situacija nesikeis – 37,3 ir 25,3; pablogės – 9,8 ir 8; labai pablogės – 1 ir 0.

Kas įtakoja verslą?



Latvijos mokslų akademijos Ekonomikos instituto direktorė mokslininkė Nina Lindė

Latvijos 16,9 proc., o Lietuvos – 13 proc. verslininkų mano, kad didžiausią įtaką verslui daro per dideli mokesčiai. Kitą ryškesnę priežastį – lėšų trūkumą – įvardina atitinkamai 12 ir 11 proc.; įstatymų nestabilumą – 12 ir 7,2; problemą gauti informaciją iš institucijų, galinčių suteikti paramą, – 1,8 ir 4,4; tokių organizacijų ribotumą teikti siūlymus verslui – 2,3 ir 5,2; procedūrų gauti kreditą sudėtingumą – 4,3 ir 8,3; sunkumus gerinti kvalifikaciją – 0,3 ir 0,8; per brangią

patalpų nuomą – ir latvių, ir lietuvių – 2,8 proc. Kvalifikuotų darbininkų stoką labiau junta latviai – 9,2 proc.; šią priežastį, įtakojančią verslą, nurodo 8,8 proc. apklaustų lietuvių.

Manančiųjų, jog verslas neturi kliūčių, tarp latvių yra 1,3 proc., tarp lietuvių – 0,8 proc.

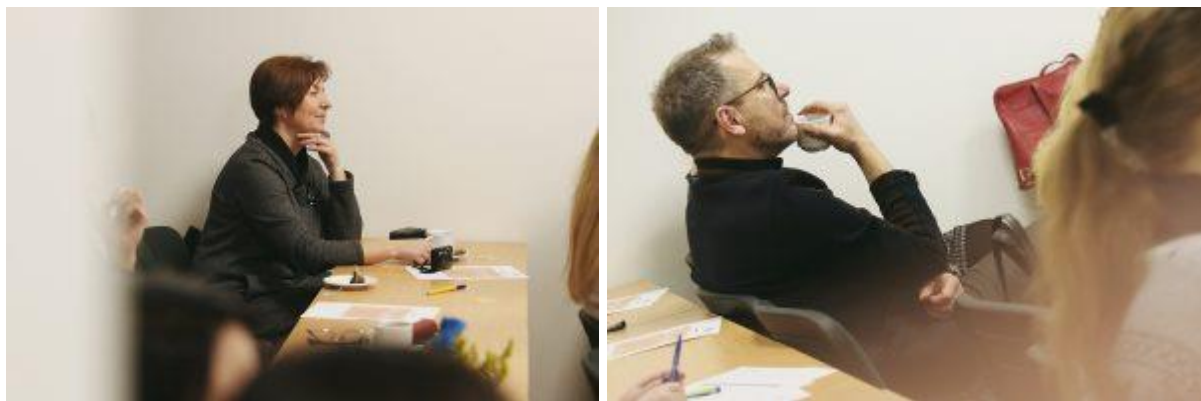
Ateities planai

Analizė rodo, kad 20,3 proc. pasienio latvių verslininkų šiai metais planuoja didinti produkcijos ir paslaugų asortimentą, 20,1 proc. lietuvių – didinti gamybos arba prekybos apimtis; 19,2 proc. lietuvių žada keisti verslo profilį ir 12 proc. – keisti verslo vietą; abiejų šalių 11 proc. apklaustųjų nieko neketina keisti; 1,1 proc. latvių ir 6,1 lietuvių verslą planuoja uždaryti.

Patraukliausia parama

Ir latviai, ir lietuviai – atitinkamai 20,9 ir 12,2 proc. – didžiausia verslo parama įvardina seminarus; profesinius kursus – po 10,3 proc.; konsultacijas gauti ES paramai – 8,1 ir 8,3; galimybę dalyvauti konkursuose ir projektuose – 7,2 ir 7,1. Lietuviams svarbūs renginiai, padedantys pasikeiti kontaktais, – 6,6 proc.

Jokomis konsultacijomis nesinaudoja 2,2 proc. lietuvių ir 4,5 proc. latvių.



Ar norėtų plėsti verslą pas kaimynus?

Latvių 4,9 proc., o lietuvių 17,2 proc. jau vysto verslą kaimyninėje šalyje. Tai daryti planuoja atitinkamai 11,8 ir 25,3 proc.; neplanuoja – 83,3 ir 57,5 proc.

Latviai mano, kad Lietuvoj vystyti verslą trukdo kalbos barjeras ir tai, kad lietuviai labai saugo savo rinkas. Lietuvių manymu, pradėti Latvijoje verslą trukdo biurokratinis aparatas, varginančios galimybės gauti sertifikatą, nepažįstama verslo aplinka ir informacijos trūkumas apie ją.



Vis dėlto 47 proc. latvių įmonių bendradarbiauja su Lietuva ir 49 proc. Lietuvos įmonių – su Latvija.

Kas skatintų bendradarbiavimą?

Lietuvių manymu, bendradarbiavimą su latviais skatintų dalinimasis patirtimi, parodos, keitimas informacija per socialinius tinklus, bendri seminarai, klasterių ir prekybos bei amatų rūmų bendradarbiavimas.

Latvių manymu, reikšmingiausia būtų kurti bendras verslo platformas, kontaktų biržas, galimybes keistis asmeniniais kontaktais, dalyvauti didelėse tarptautinėse tam tikrų sričių organizacijose, kartu dalyvauti tarptautiniuose statybos darbų konkursuose ir projektuose, kartu aptarti aktualias problemas ir prognozuoti ateitį.

Diskusijos užtruko, bet neprailgo

Po pranešimo rokiškėnai įsijungė į diskusiją, trukusią apie dvi valandas. Meras A. Vagonis tapo puikiu diskusijos dalyviu, papasakojęs, ko tikėjosi Nepriklausomybės pirmais metais – Amerikoje teoriškai pažintos „koučingų“ sistemos, atskleidžiančios verslo potencialą. Deja, verslas vystėsi Lietuvos aplinkai būdingais dėsningumais, ir merui nepatogu, kad Lietuvos verslininkas paženklintas visuomenės suformuotu ne itin teigiamu stereotipu. Čia pat jis priminė, jog ne vienas verslininkas yra mokslo nebaigęs asmuo, turtus susikrovęs jam palankiomis aplinkybėmis ir nelabai mąstantis, kaip gyvena jo specialistai ar darbininkai, tuos turtus jam ir sukrovę. Šleifas iš tiesų driekiasi.

Buvo kalbama apie tai, kas trukdo ir kas skatina verslumą; ar verslo paramos sistema Lietuvoje yra pakankama, kas gali tikėtis paramos organizacijų dėmesio, ar verslas jaučia atsakomybę dėl viešo atsako už gautą paramą.

Versli rokiškėnų biblioteka

Štai tokia J. Keliuočio versli viešoji biblioteka, įsijungusi į tarptautinį projektą pernai balandį ir vykdanči jį kartu su Žiemgalos ir Kuržemės planavimo regionais, Latvijos kaimo verslo konsultavimo ir mokymų centru, Aizkrauklės savivaldybe, Šiaulių verslo inkubatoriumi ir Panevėžio verslo konsultaciniu centru.

Projektu siekiama stiprinti Latvijos ir Lietuvos verslo paramos institucijų bendradarbiavimą, įsteigti Aizkrauklės ir Rokiškio J. Keliuočio viešosios bibliotekos verslo paramos centrus, tobulinti jau veikiančių centrų materialinę bazę bei žmogiškuosius išteklius.



2017 m. buvo įkurtas bibliotekos, verslo ir nevyriausybinių organizacijų klasteris „Versli biblioteka“, planuojama diegti naujas bibliotekos paslaugas, skatinti viešo, nevyriausybinių ir verslo sektorių bendradarbiavimą.

Labai tikėtina, kad rokiškėnai bibliotekininkai pirmi paskatins burtis į klubus labai smulkius verslininkus, šeimos verslą puoselėjančius rokiškėnus.

Kas jau padaryta?

Anot J. Keliuočio viešosios bibliotekos direktorės ir projekto vadovės Alicijos Matiukienės, projektas J. Keliuočio viešajai bibliotekai padėjo atnaujinti Vaikų ir jaunimo skyriaus patalpas, čia įrengti mokymų klase, įsigyti naujų baldų ir kompiuterinės įrangos.

Kuriamas ir naujausių verslo knygų fondas; planuojama įsigyti apie 1 000 verslo knygų. Bibliotekos darbuotojos kartu su klasterio nariais vyksta į Rokiškio rajono atokias kaimo vietas, kur nėra stacionarių bibliotekų, ir vietos gyventojams pasakoja apie šį projektą, kviečia į seminarus viešosios bibliotekos naujame verslo paramos centre, seminarus Latvijoje ir Lietuvoje. Mobilioji rokiškėnų biblioteka gyventojams teikia interneto paslaugas, rekomenduoja verslo paramos centro knygas teisės, mokesčių, psichologijos, vadybos temomis.

Šį projektą finansuoja Europos Sąjunga. 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa siekia prisidėti prie darnaus programos teritorijos vystymosi padėdama jai tapti patrauklia ir konkurencinga vieta gyventi, dirbti ir apsilankyti.

Visas projekto biudžetas – 729 604 Eur.

Iš jų – bendrasis Europos regioninės plėtros fondo finansavimas – 620 163 Eur.

Projekto trukmė: 2017.04.01-2019.03.31

Už šio straipsnio turinį atsako Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka. Jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sąjungos nuomonę.

Straipsnį parengė žinių portalo www.temainfo.lt žurnalistė Rita Briedienė. 2018 m. sausio 23 d. Emilijos Briedytės nuotraukos.



Daugiau informacijos apie projektą:

www.latlit.eu, www.europa.eu, www.rokiskis.rvb.lt

www.business-support.lt, www.facebook.com/rokiskioviesojibiblioteka

